

Název práce: Proti dualismu – konceptuální umění ve světle funkcionálně-normativní teorie

Autorka: Michaela Brejcha

Katedra: Katedra estetiky

Vedoucí disertační práce: Mgr. Ondřej Dadejík, Ph.D.

Abstrakt:

Disertační práce se zaměřuje na problematiku teoretické reflexe konceptuálního umění v anglo-americkém estetickém diskurzu druhé poloviny 20. a počátku 21. století. Vychází z přesvědčení řady konceptuálních umělců i některých teoretiků, které se začalo objevovat v padesátých letech minulého století, a sice že konceptuální umění či tendence nemají s estetikou či estetickou teorií nic společného. Práce ukazuje, že tento domnělý rozkol je založen na zúženém chápání toho, co to estetika je, přičemž toto chápání samotné vychází z dualistického paradigmatu, jež představuje jeden z fundamentálních rámců možného přístupu ke skutečnosti. V souvislosti s analýzou vybraných textů anglo-americké estetiky bude definováno celkem osm dílčích distinkcí dualismu, které do značné míry přispěly k odmítnutí estetiky ze strany konceptuálních umělců a na druhé straně i k neuznání konceptuálního umění estetickou teorií. Jako alternativa k dualistickému přístupu bude pro definici konceptuálního umění nabídnuto fluidní a dynamické pojetí estetična vycházející z Mukařovského koncepcie estetické funkce, normy a hodnoty, která je rozvinuta prostřednictvím funkcionálně-normativní teorie, jež je vlastním přínosem práce. Funkcionálně-normativní teorie definuje skutečnost jako spojité silově-energetické pole, v němž se uměleckého dílo, ať již tradiční či konceptuální, konstituuje jako soubor hodnot prostřednictvím funkcionálně-normativních rámců.

Klíčová slova: konceptuální umění – anglo-americká estetika – dualistické paradigma – dualistická distinkce – percepční – konceptuální – smyslové vnímání – esencialismus – deskriptivní – normativní – estetická hodnota – funkcionalismus – funkcionálně-normativní rámce – silově-energetické pole